

**Hamzova léčebna
Luže-Košumberk**
VÁŠ REHABILITAČNÍ ÚSTAV

ZPRAVODAJ

10/2025

Hamzovy léčebny

Mezinárodní den seniorů

Obsah	strana
Mezinárodní den seniorů	1
Viscerovertebrální vztahy	1-2
Výběr ze 8. Rady Ředitele	2
Automatizace závlahy	2-3
Spinální jóga	3
Historické ohlédnutí	3-4
Světový den mrtvice	4-5
Školení KPR	5
Personální oddělení	6
Tipy na listopadové akce	6

První říjnový den je **Mezinárodní den seniorů** – krásná příležitost, jak poděkovat našim pacientům-seniorům. Ačkoli se může zdát, že jsme připravili „malý dárek“, opak je pravdou, každý z pacientů obdržel andělíčka, vyrobeného našimi pacienty pro naše pacienty.

Zatímco v minulých letech jsme rozdávali andělíčky perníkové, letos jsme se inspirovali nápadem jedné

z pacientek z pavilónu G. V rámci skupinové ergoterapeutické rehabilitace se ženy i muži pustili do práce a vytvořili originální látkové andílky.

Protože jejich počet nebyl malý, celkem 400 andělíčků, začalo se s výrobou už na jaře v ergoterapeutických dílnách. Díky tomu jsme mohli naše seniory obdarovat dárkem, který je potěšil a přinesl jim radost.

Poděkování patří nejen našim pacientům za jejich tvořivost a ochotu, ale také zaměstnancům skupinové ergoterapie, kteří jejich práci trpělivě vedli a podporovali.

Jiří Kubeš
PR a marketing

Kurz Viscerovertebrální vztahy

Ve dnech 9. a 10. října se uskutečnil kurz pod vedením předního českého fyzioterapeuta **PhDr. Petra Bitnara Ph.D.** Jde již o druhou akci v Hamzově léčebně pod jeho vedením. Pracovní program pana doktora je velice nabitý: pracuje jako fyzioterapeut ve Fakultní nemocnici Motol v Praze, vyučuje na 2. lékařské fakultě Univerzity Karlovy a v Kladně provozuje soukromou praxi. Kurz se tedy plánoval několik let dopředu a vybrat zajímavé téma pro práci na našich pracovištích bylo velice obtížné, neboť všechna nabízená témata jsou velice zajímavá.

Kurzu **Viscerovertebrální vztahy a jejich využití v klinické praxi** se zúčastnilo 19 fyzioterapeutů/ergoterapeutů a 3 lékařky. Proběhla část teoretická, ale zajímavá byla především část praktická. Dr. Bitnar

probral možnosti léčby interního systému, kdy si frekventanti kurzu rozšířili znalosti o rehabilitační léčbu v oblasti poruch funkce trávicího systému, inkontinence stolice a dysfagických obtíží, léčbu v abdominální krajině a v neurologii, tedy široký výčet obtíží. Pro nás, rehabilitační pracovníky, to znamená, že poruchy v pohybovém aparátu způsobují také změny funkce interního systému. Proto je důležitá diferenciální diagnostika a následná léčba technikami a postupy manuální medicíny, nejen v oblasti pohybového aparátu.

Terapeuté a lékaři byli během 1,5 dne „zasypáni“ informacemi, že si ani neuvědomili, jak plyne čas. V pátek ráno se těšili na další informace a praktické ukázky z oblasti viscerosomatické oblasti. Tyto nabyté zkušenosti využijí při léčbě pacientů v Hamzově léčebně. Poruchy funkce pohybového aparátu mohou ovlivnit v řadě případů i další tělesné orgány a funkce, a nelze je brát na lehkou váhu. Polovinou úspěchu je informovaný pacient, motivovaný ke změnám zdravotního stylu a péči o své zdraví.

Mgr. Ludmila Vopařilová
náměstkyně rehabilitační péče

Výběr ze 8. Rady Ředitele

- Ředitel Hamzovy léčebny poděkoval náměstkyni Jaroslavě Zavoralové za skvělou práci při zajištění reakreditace.
- Pokračují přípravy na slavnostní otevření pavilónu M.
- Plánují se každoroční předvánoční návštěvy spolupracujících nemocnic.
- Proběhla kolaudace pavilónu T, dále se bude vybavovat přístroji a poté proběhne stěhování.
- Byl proveden interní audit na kamerový systém v Hamzově léčebně, probíhá interní audit na vnitřní kontrolní systém.
- V Hamzově léčebně se budou instalovat dvě digitální interaktivní tabule.
- Prostor před vrátnicí a prodejnou Kubík bude nekuřácký.
- Modernizace pavilónu M pokračuje – připravuje se nábytek a soutěží přístroje.
- Pergola u kavárny – po instalaci zasklení se osazují automatické posuvné dveře.

Jiří Kubeš
PR a marketing

Automatizace závlahy výsadeb

V nově vybudovaném rybníku mezi pavilóny A a G jsme na podzim dosadili v souladu s osazovacím plánem zbytek rostlin, které budou lemovat vodní plochu a částečně jsou vysazeny i ve vodní ploše samotné. V záhonech plochu lemujících jsme instalovali kapkovou závlahu Hunter dodanou firmou Ekogreen. Instalovaná závlaha je řízena a programována pomocí řídicí jednotky. Ovládání i programování je řešeno pomocí aplikace v počítači nebo mobilním telefonu. V letošním roce byl spuštěn pouze manuálně řízený zkušební provoz z důvodu nestability pokrytí sítě wifi v daném místě. Nyní probíhají závěrečné práce na posílení wifi signálu z budovy A technikou IT Hamzovy léčebny.

V roce 2026 bude spuštěn plně automatizovaný systém závlahy jednotlivých sekcí. Záhony jsou rozděleny na tři samostatné okruhy kapkovým zemním rozvodem. Vlastní závlaha bude naprogramována v nočních

hodinách, každá sekce 1 hodinu, kdy není velký odběr vody pro provoz Hamzovy léčebny a současně s tím nedochází k odparu vody, jako při zálivce přes den. Rovněž bude nastavena blokáce zálivky v případě deštivých dní. Plně automatizovaný systém využívá sběru dat z vlastní instalované meteostanice.

Cílem takto automatizovaných závlah je zásobování zavlažovacích míst vodou tak, aby každý okruh měl tolik vody, kolik potřebuje s ohledem na vysazené druhy rostlin. Předpokladem automatizace je snížení nákladů na zálivku dané lokality.

Zásobování systému vodou je jednak povrchovými vodami ze střech pavilónu A a G, svedených do retenčních nádrží a současně s tím je voda doplňována z řádu Hamzovy léčebny. Retenční nádrže slouží jak pro vlastní automatizovanou zálivku, tak pro doplnění vody v rybníku. Celý systém je zabezpečen proti přetečení nádrží i vlastních vodních ploch.

Jiří Sommer
vedoucí oddělení Areál služby – Park

Spinální jóga

Během konference v rámci SCI day v Praze jsme se setkali s možností jógy i pro spinální pacienty, což nás velmi zaujalo. Rozhodli jsme se našim pacientům umožnit si tuto jógu zacvičit na spinální jednotce. První hodiny zatím měly úspěch, ale víme, že musíme ještě nějaké detaily doladit.

Líbí se nám, že i když mnozí mají předsudky, jak by jógu mohl cvičit třeba takový kvadruplegik, tak je tu postupně vyvracíme a ukazujeme, že existuje mnoho cest vhodných i pro spinální pacienty.

Každou hodinu společně nacházíme další a další možnosti. Lekce začíná krátkým seznámením, poté se věnujeme různým dechovým technikám a zaměřujeme se na brániční dýchání. Snažíme se protáhnout celé tělo, u těžších pacientů je k dispozici asistent, který jim pomáhá. V závěru proběhne krátká meditace, která je u pacientů samozřejmě nejoblíbenější. Zavedením jógy pro spinální pacienty tak rozšiřujeme repertoár procedur spinální rehabilitační jednotky. Těšíme se na další společné lekce jógy.

MUDr. Lucie Vašíček Kratochvílová, lékařka, pavilón G – SRJ
Mgr. Kamila Kulíšková, vedoucí rehabilitace pavilónů G, D, SRJ
BSc. Lenka Ecclesová, ergoterapeutka, pavilón G – SRJ

Financování Hamzova Sanatoria před prodejem Zemskému výboru království Českého

Veškerou odpovědnost za ústav nesl MUDr. Hamza jako jeho majitel a ředitel. Ve vedení sanatoria je třeba ocenit i další Hamzův přístup a to sociologicko-statistický, kdy si vedl přesné statistické údaje o každém dětském pacientovi. Jednalo se o léčebné listy, které měly význam nejen pro lékaře, ale sloužily i výzkumným účelům – stážujícím medikům a dalším kolegům z lékařského oboru. Spolu se svou manželkou ústav financoval a rozšiřoval, úvěr jim poskytla Občanská záložna.

Na hrazení dětské péče se podílely Zemský fond království Českého, Zemský sirotčí fond království Českého, někteří ošetřovanci byli léčeni na účet královského hlavního města Prahy nebo na účet obcí, okresů a spolků dobročinných.

První strana úředního listu
Statutu Královského zemského
jubilejního ústavu

Poplatky ošetrovného byly stanoveny dle rázu choroby a potřebné péče rodinné, opatrovnické i lékařské na 6–20 korun denně. V poplatku nebyly počítány výlohy za dopravu do ústavu a z ústavu, náhrady za poškození věcí ústavních a vydání mimořádná, se svolením oprávněných zástupců nemocného (například konsilia lékařská za zvláštní potřeby léčebné). Poplatky ošetrovací měly být hrazeny předem, alespoň na období čtrnácti dnů. Levné poplatky ošetrovací za chudé, nemajetné, osiřelé a opuštěné děti byly stanoveny zvláštní dohodou správy ústavu s příslušnými korporacemi neb jednotlivci.

Jestliže měl být nemajetný nemocný přijat do ústavu, bylo nutné zaslat žádost k Zemskému výboru království Českého v Praze. Ten rozhodl, zda bude nemocný léčen na účet zemského fondu. K žádosti bylo nutné přiložit posudek lékařského vyšetření, doklad domovské příslušnosti a doklad chudoby či nemajetnosti. Léčba byla také možná na účet Zemského sirotčího fondu Království českého, na účet města Praha, obcí, okresů a dobročinných spolků.

Děti chudé, nemajetné, osiřelé a opuštěné byly léčeny na náklady fondu Zemského a Zemského sirotčího fondu Království českého.

Ústav k roku 1907 evidoval téměř 400 pacientů, avšak Hamza chtěl i nadále pokračovat v rozšiřování léčebny, aby mohl příslušnou péči poskytnout co největšímu počtu tuberkulózních dětí. V této době už byl značně zadlužen a provoz takového zařízení se stával pro jednoho soukromého majitele neúnosný. Proto se kolem roku 1907 začalo jednat o převedení ústavu pod správu zemského výboru.

Držet krok se světem v léčebných postupech, lékařském a technickém vybavení, v medicínských výsledcích a ve výchově už bylo nad síly jednotlivce. Zvláště když víme, že v roce 1908 již léčil 417(!) pacientů.

Posudky o ústavu přicházely ze Zemského výboru království Českého, Fysikátu království hlavního města Prahy, c. k., Ministerstva vnitra či Eiseltovy lékařské župy. Všechny zmíněné instituce ústav velmi chválily a doporučovaly, nejceněnější hodnocení pochází z roku 1907, kdy ústav navštívila delegace Spolku českých lékařů s rektorem Karlovy univerzity profesorem Hlavou. Ta ústav označila za pýchu Čech. Každoročně ústav navštěvovali i jednotliví odborní znalci, kteří kontrolovali a posuzovali metody léčení a jejich úspěšnost. Ústav také přivítal mnoho vzácných hostů a lékařů. Léčebné úspěchy Hamzova ústavu byly srovnatelné s nejslavnějšími ústavu v zahraničí a věhlas ústavu rostl i za hranice země.

V Památné knize Základní školy a Mateřské školy při Hamzově léčebně je uvedeno, že v červenci roku 1912 navštívil sanatorium Jeho Excelence hrabě Vojtěch Schönborn, který na své informační cestě zavítal do ústavu. „Na vlastní oči shlédl dobrodiní zemské ve prospěch těch nejobožejších – dojat hluboce slíbil podporování zemí co největší.“

Jana Zavřelová, DiS.
metodik parku, správce archivních materiálů

Světový den mrtvice

Každoročně si 29. října připomínáme **Světový den mrtvice**. Cévní mozková příhoda (mrtvice) představuje třetí nejčastější příčinu úmrtí v České republice. Ročně postihuje asi 25 000 osob, přičemž asi 8 000 lidí na její následky umírá. U více než 60 % přeživších ale zanechává trvalé následky, které významně ovlivňují kvalitu jejich života.

S cílem zlepšit prognózu a výsledky léčby pacientů s cévní mozkovou příhodou (CMP) byl v roce 2010 vybudován systém organizované péče zahrnující síť iktových jednotek, komplexních cerebrovaskulárních center a na ně navazující následnou rehabilitační péči. Hamzova léčebna má v tomto systému svoji

nezastupitelnou roli i díky tzv. **Kranioprogramu**, tedy „Komplexní intenzivní rehabilitační léčbě u pacientů po získaném poškození mozku“. Tento program nám umožňuje provádět individualizovanou a intenzivní rehabilitaci, která reaguje na aktuální stav a potřeby pacienta.

Do tohoto programu jsme se zapojili v roce 2021 a dosud jsme v jeho rámci odléčili 103 pacientů. Pro zařazení do programu musí být pacient přijat překladem z rehabilitačního, nebo neurologického oddělení nemocnice, případně do jednoho měsíce po propuštění z těchto lůžek. Pro setrvání v programu je nutné pravidelné testování funkčního stavu v intervalu 2 – 3 týdnů. K setrvání v programu je vyžadováno zlepšení alespoň ve dvou sledovaných oblastech o minimálně dva body. Maximální délka léčby v programu je stanovena na 90 dnů.

Cévní mozková příhoda zůstává závažným medicínským i socioekonomickým problémem s významným dopadem na kvalitu života pacientů a jejich rodin. Klíčovým faktorem je časná, koordinovaná péče, která začíná v akutní fázi a pokračuje v časně specializované rehabilitaci. Zkušenosti při naplňování kranioprogramu nám potvrzují, že intenzivní rehabilitace významně přispívá k obnově soběstačnosti a k reintegraci do běžného života.

MUDr. Tatiana Laurová
primářka Rehabilitace II.

Školení kardiopulmonální resuscitace (KPR)

Dle plánu vzdělávání proběhlo v průběhu září a října 2025 pravidelné školení KPR, kterého se zúčastnilo 131 zdravotníků. Lektory školení byli Bc. Zdeňka Koblížková, Bc. Vojtěch Brokl, DiS. a Petr Hruběš ze Zdravotnické záchranné služby Pardubického kraje. Školení bylo zaměřeno převážně na praktický nácvik resuscitace včetně řešení modelových situací na tréninkové figuríně.

Jaroslava Zavoralová
náměstkyně pro ošetřovatelství/manažerka kvality

Personální oddělení

Nástupy do pracovního poměru v říjnu 2025:

Fikejsová Romana	uklízeč, pav. G
Gubanyiová Simona, Mgr.	všeobecná sestra, pav. A
Hanslová Romana	uklízeč, pav. G
Křiklavová Ivana	uklízeč, pav. C
Šípková Anna, Bc.	fyzioterapeut, pav. G (z rodičovské dovolené)
Vostřel Daniel	řidič, HTS – PRO

Ukončení pracovního poměru v září 2025:

Brdičko Milan	řidič, HTS – PRO (odchod do SD)
Holečková Zuzana	uklízeč, pav. C

Brigády:

V měsíci říjnu nastoupil 1 brigádník – řidič.

Odborné stáže:

V průběhu měsíce září absolvovali v Hamzově léčebně odbornou stáž: 3 studenti oboru fyzioterapie a 1 student psychologie.

V říjnu 2025 dosáhli pracovního výročí tyto zaměstnanci:

20 let	Hvězdová Ilona	administrativní pracovník, pav. C
20 let	Steklá Jana, DiS.	všeobecná sestra, pav. C
20 let	Šebková Vlasta	všeobecná sestra, pav. D
30 let	Kavka Jiří	elektrikář, HTS – TO

Za vykonanou práci Vám celé vedení Hamzovy léčebny děkuje.

Ing. Bohuslava Tefrová
náměstkyně PER/PaM

Hamzova odb. léčebna
pro děti a dospělé
Košumberk 80
538 54 Luže

Vydáno dne: 31.10.2025

Tipy na listopadové akce:

Hudební večery s Milčou a hosty

5. a 22. listopadu, konferenční sál pavilónu L

Hudební večery s duem Žabáci

10. a 25. listopadu, konferenční sál pavilónu L

Světový den diabetu

11. listopadu, konferenční sál pavilónu L

STOP dekubitům

19. listopadu, konferenční sál pavilónu L

Para(re)start

20. listopadu, konferenční sál pavilónu L

Vánoční výstava, Rozsvícení vánočního stromu

27. listopadu, pavilón F, u sochy Matky a dítěte

Tajemná skříň, loutkové představení

28. listopadu, konferenční sál pavilónu L

Nepál, cestovatelská přednáška

29. listopadu, konferenční sál pavilónu L